

**ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А**  
**ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“**  
**КАТЕДРА „ФИНАНСИ“**

---

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

**УТВЪРЖДАВАМ:**

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

**Декан:**

(доц. д-р Д. Георгиева)

**У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А**

**ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ИНОВАЦИИ И ФИНАНСОВИ КРИЗИ“**

**ЗА СПЕЦ: „Финанси и иновации“; ОКС „магистър“ – дистанционно обучение**

**КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН**

**СЕМЕСТЪР: 9 за СС и СНУ, 11 за ДНДО и СПН**

**ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.**

**КРЕДИТИ: 8**

**РАБОТЕН ЕЗИК: български**

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН**

| <b>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</b>         | <b>ОБЩО (часове)</b> |
|-----------------------------------|----------------------|
| <b>АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, в т.ч.:</b> | <b>12</b>            |
| • ЛЕКЦИИ                          | <b>9</b>             |
| • УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)  | <b>3</b>             |
| <b>ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ</b>     | <b>228</b>           |

Изготвили програмата:

1. ....  
(доц. д-р Л. Георгиев)

2. ....  
(доц. д-р Н. Вълканов)

Ръководител катедра: .....  
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

## **I. АНОТАЦИЯ**

*Цел на дисциплината:* да осигури на студентите базови знания относно природата на финансовите кризи и ролята на иновациите (технологичните и финансовите) като кризисни драйвъри. Тази тематика е твърде актуална в съвременните условия, поради необходимостта от преосмисляне на регулаторната рамка на финансовите пазари, инструменти и институции в контекста на глобалната финансова криза от 2007-2008 г.

*Предварителни изисквания:* за да изучават дисциплината студентите е необходимо да притежават знания и умения относно функционирането на съвременните финансовите пазари и посредници (изучавани по „Финансово посредничество“), природата на банковото дело и основните принципи на управление на банковите институции (изучавани по „Въведение в банковото дело“), оценяването, хеджирането и управлението на инвестиции във финансови инструменти (изучавани по „Финансови инвестиции“).

*Изграждане на знание и разбиране:* в резултат на обучението студентите придобиват знания за: същността, типологията на финансовите иновации и техните „тъмни страни“; природата на финансовите кризи и връзката им с оценяването на финансовите активи; идентифицирането и противодействието на банковите кризи; ролята на технологичните и финансовите иновации за разрастването на финансови кризи в исторически аспект; етапите на финансовите кризи в развитите и нововъзникващите пазарни икономики; причините и последиците от глобалната финансова криза (2007-2008 г.).

*Приложение на знанията и уменията:* изразява се в способността на студентите да: обясняват факторите, влияещи върху стабилността на финансовите институции и водещи до финансова криза; анализират специфичната роля на иновациите (в т.ч. финансовите) като кризисен драйвър; обясняват анатомията на финансовите кризи и необходимите промени в регулирането на финансовия сектор; анализират възможните превантивни и последващи действия на регулаторните органи и държавата при кризисни ситуации.

*Получените знания и умения имат практическо приложение в работата на мениджърите на банки и други кредитни институции, портфейлните мениджъри на инвестиционни фондове и други институционални инвеститори, финансовите анализатори в брокерски фирми и други финансови институции, инвестиционните посредници и консултанти, специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия сектор.*

*Придобиване на ключови компетентности:* при обучението по дисциплината по-важните компетентности, които студентите придобиват са цифрова, гражданска и предприемаческа.

## **II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ**

| <b>№. по ред</b> | <b>НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ</b>                                  |
|------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| <b>1.</b>        | <b>ЦЕНООБРАЗУВАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ: МЕТОДИ И ТЕОРЕТИЧНИ ОБЯСНЕНИЯ</b> |
| 1.1.             | Как пазарите определят цените на финансовите активи?                       |
| 1.2.             | Хипотеза за ефективните пазари                                             |
| 1.3.             | Поведенчески финанси                                                       |
| <b>2.</b>        | <b>ФИНАНСОВИ КРИЗИ</b>                                                     |
| 2.1.             | Какво представлява финансовата криза?                                      |
| 2.2.             | Фактори, предизвикващи финансова криза                                     |

|      |                                                                                                                 |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.3. | Типология на финансовите кризи                                                                                  |
| 2.4. | Теоретични обяснения на финансовите кризи                                                                       |
| 3.   | <b>ФИНАНСОВИТЕ КРИЗИ В ИСТОРИЧЕСКА ПЕРСПЕКТИВА: РОЛЯТА НА ИНОВАЦИИТЕ</b>                                        |
| 3.1. | От „манията по лалетата” в Нидерландия (1634-1637 г.) до железопътната мания във Великобритания от 1845-1846 г. |
| 3.2. | Великата депресия (1929-1933 г.)                                                                                |
| 3.3. | „Dot.com” балонът в САЩ и кризата от края на 90-те години на XX-ти век                                          |
| 4.   | <b>БАНКОВИ КРИЗИ</b>                                                                                            |
| 4.1. | Същност и идентифициране на банковата криза                                                                     |
| 4.2. | Драйвъри на банковите кризи                                                                                     |
| 4.3. | „Цената” на банковите кризи                                                                                     |
| 5.   | <b>ГЛОБАЛНАТА ФИНАНСОВА КРИЗА ОТ 2007-2009 г.</b>                                                               |
| 5.1. | Кризисни драйвъри: финансови иновации и новият банков бизнес модел                                              |
| 5.2. | Измерения на кризата                                                                                            |
| 5.3. | Държавна намеса и възстановяване                                                                                |
| 6.   | <b>ФИНАНСОВИ ИНОВАЦИИ I</b>                                                                                     |
| 6.1. | Въведение в света на финансовите иновации                                                                       |
| 6.2. | Продуктови иновации (нови типове финансови активи)                                                              |
| 6.3. | Процесни иновации (нови производствени процеси във финансите)                                                   |
| 7.   | <b>ФИНАНСОВИ ИНОВАЦИИ II</b>                                                                                    |
| 7.1. | Взаимни фондове на паричния пазар                                                                               |
| 7.2. | Борсово търгувани фондове (ETFs)                                                                                |
| 7.3. | Хедж фондове (Hedge funds)                                                                                      |
| 7.4. | Фондове за дялово инвестиране и рисков капитал (PEVCFs)                                                         |
| 8.   | <b>ДИГИТАЛНИ ФИНАНСОВИ ПРОВАЙДЪРИ: ФИНТЕХ И БИГТЕХ</b>                                                          |
| 8.1. | Финтех: същност и драйвъри                                                                                      |
| 8.2. | Фази на финтех еволюцията                                                                                       |
| 8.3. | Сегменти на финтех индустрията                                                                                  |
| 8.4. | Потенциалът на бигтех                                                                                           |
| 9.   | <b>ФИНТЕХ И РЕДИЗАЙН НА ФИНАНСОВАТА ИНДУСТРИЯ</b>                                                               |
| 9.1. | Отличителните черти на FinTech 3.0                                                                              |
| 9.2. | Финтех срещу банки: сравнителен анализ                                                                          |
| 9.3. | Новата архитектура на финансовия сектор                                                                         |

### **III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ**

Методите на подготовка и провеждане на обучението по дисциплината „Иновации и финансови кризи” включват използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- учебни ресурси:
  - електронни учебни материали;
  - мултимедийни презентации по тематичното съдържание на дисциплината;
  - файлове с допълнителна информация по темите, вкл. интернет страници.
- учебни дейности:
  - провеждане на учебни занятия в присъствениите периоди;
  - разписание за консултации;
  - тест и задание;
  - чат за синхронна комуникация.

#### IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

| №. по ред                                | ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА       | Брой     | ИАЗ ч.     |
|------------------------------------------|-------------------------------|----------|------------|
| <b>1.</b>                                | <b>Семестриално оценяване</b> |          |            |
| 1.1.                                     | Междинен тест                 | 2        | 60         |
| 1.2.                                     | Практически казус             | 1        | 40         |
| <b>Общо за семестриалното оценяване:</b> |                               | <b>3</b> | <b>100</b> |
| <b>2.</b>                                | <b>Сесийно оценяване</b>      |          |            |
| 2.1.                                     | Изпит (комбиниран тест)       | 1        | 128        |
| <b>Общо за сесийното оценяване:</b>      |                               | <b>1</b> | <b>128</b> |
| <b>Общо за всички форми на контрол:</b>  |                               | <b>4</b> | <b>228</b> |

#### V. ЛИТЕРАТУРА

##### **ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:**

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Иновации и финансови кризи“, качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на ИУ – Варна.

##### **ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:**

1. Георгиев, Л., Вълканов, Н. COVID-19, финтех и банковата стабилност в Европейския съюз. В: *COVID-19 рефлексии върху финансовата стабилност*, Варна: Наука и икономика, 2023, с. 85-117.
2. Георгиев, Л. Финтех и диверсификация на финансовото посредничество. Тринадесета онлайн научно-приложна конференция с международно участие „Инвестиции в бъдещето 2021“, Варна, 2021, с. 67-76.
3. Георгиев, Л., Н. Вълканов. *Финансово посредничество*. ИК „Стено“, Варна, 2014.
4. Мишкин, Фр. С. *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари*. Изд. "Изток-Запад", С., 2014.
5. Райнхарт, К., К. Рогоф. *Този път е различно. Осем века финансови безумия*. Сiela, С. 2013.
6. Рубини, Н., Ст. Мим. *Кризисна икономика. Основен курс за бъдещето на финансите*. ИК „Сиела“, С., 2011.
7. Стиллиц, Дж. *Свободното падане. (Америка, свободните пазари, кризата и виновни-те за нея)*. ИК „ИнфоДАР“, С., 2010.
8. Allen, F. Trends in Financial Innovation and their Welfare Impact: An Overview. *European Financial Management*, 2012, Vol. 18, pp. 493-514.
9. Dowd, K., M. Hutchinson. *Alchemists of Loss. How Modern Finance and Government Intervention Crashed the Financial System*. John Wiley & Sons Inc., 2010.
10. Kindleberger, Ch., R. Aliber. *Manias, Panics, and Crashes. A History of Financial Crises*. John Wiley & Sons Inc., 2005.
11. Mishkin, F.S., S.G. Eakins. *Financial Markets and Institutions*. Eighth Edition, Pearson, 2015.

[Април 2024 г.](#)